

MESAJUL RECTORULUI UNIVERSITĂȚII "LUCIAN BLAGA" DIN SIBIU

Decizia Senatului Universității "Lucian Blaga" din Sibiu de a acorda, la propunerea Facultății de Științe, titlul de *Doctor Honoris Causa*, Domnului Academician prof. univ. dr. Basarab Nicolescu este o recunoaștere sinceră a contribuțiilor sale în domeniul fizicii, al transdisciplinarității, al filosofiei și al literaturii.

Contribuția Domnului Academician Prof. Univ. Dr. Dr.h.c. Basarab Nicolescu în câmpul cunoașterii științifice este crucială: domnia sa a creat o alternativă la metodologia științifică, respectiv metodologia transdisciplinară care reușeste să îmbine ontologia cu epistemologia și cu logica.

Dacă multidisciplinaritatea abordează un subiect din perspectiva mai multor discipline, pentru a descoperi noi unghiuri de înțelegere, respectivele discipline păstrându-și neschimbate punctele lor de vedere specifice, iar interdisciplinaritatea se folosește de metodologiile diverselor discipline pentru a găsi o soluție comună, generând adesea discipline noi (neuroteologia, neurolingvistica, econofizica etc.), transdisciplinaritatea presupune o abordare holistică, urmărind o unitate a cunoașterii, dincolo de orice disciplină.

Transdisciplinaritatea nu vizează numai interioritatea ideatică a fiecărei discipline, ci și ceea ce se află între discipline și dincolo de ele. În timp ce disciplinaritatea operează cu un singur nivel de

realitate, transdisciplinaritatea face apel concomitent la mai multe niveluri de realitate.¹

Asemenea altor savanți, Domnul Basarab Nicolescu asistă, după câteva decenii de muncă, la succesul fulminant al metodologiei transdisciplinare. Universități, institute și centre de cercetare din toată lumea (Portugalia, Brazilia, Franța, Africa de Sud, Germania, Elveția, Statele Unite, România etc.) aplică principiile transdisciplinarității, în toate domeniile științifice.

Fizician cuantic, filosof, critic literar și scriitor, autor a zeci de cărți și a sute de studii, membru al diferitelor consilii și comitete științifice internaționale, beneficiar al unor premii prestigioase naționale și internaționale, medalii, distincții și titluri de Dr. *honoris causa*, oferite de Instituții academice din țară și străinătate, Acad. Prof. univ. Dr. Dr.h.c. Basarab Nicolescu este una dintre personalitățile românești intrate deja în galeria spiritelor universale.

Apropiat de intelectualii francezi de origine română: Ștefan Lupasco, Mircea Eliade, Eugen Ionesco, Emil Cioran, Virgil Ierunca sau Monica Lovinescu, fizicianul, filosoful și scriitorul Basarab Nicolescu este singurul supraviețuitor al acestei generații de aur a diasporei românești din Franța.

Basarab Nicolescu este legat afectiv și cultural de orașul Sibiu pe care l-a vizitat în repetate rânduri pentru conferințe pe teme de știință și cultură, fiind, de altfel, și Președintele de onoare al Institutului de Studii Pluri-, Inter- și Transdisciplinare / Institute of Pluri-, Inter- and Transdisciplinary Studies (IPITS), fondat de Lector univ Dr. Vasile Chira, colegul nostru de la Facultatea de Teologie, Institut care are printre membrii săi activi și profesori de la Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu.

¹ vezi Vasile Chira, *Studii de Pluri-, Inter- și Transdisciplinaritate*, Editura Universitatii “Lucian Blaga”, 2012, p.10.

De asemenea, gândirea lui Basarab Nicolescu se revendică de la tezele blagiene din Eonul dogmatic: *“Înainte de Ștefan Lupașcu, Blaga e fascinat de complementaritatea contradictorie, însă spre deosebire de Lupașcu și de mine, scrie Basarab Nicolescu, el se situează dintr-o dată în universul a ceea ce el numește antinomie transfiguratoare, expresie genială pe care am putea-o traduce azi prin starea T a terțului inclus”*.

Poetul-filosof Lucian Blaga al cărui nume îl poartă Universitatea din Sibiu este, așa cum afirma Acad. Basarab Nicolescu, cel mai profund gânditor transdisciplinar pe care l-a dat cultura română. De altfel, modelul cognitiv transdisciplinar propus de Basarab Nicolescu are unele puncte comune cu concepția lui Lucian Blaga din Eonul dogmatic, iar apologia misterului se regăsește la amândoi: *„Viziunea cunoașterii ca aprofundare a misterului este propria mea viziune”*, scrie Basarab Nicolescu.

Lucian Blaga susține existența unei duble naturi a intelectului: intelectul enstatic și intelectul ecstatic.

Intelectul ecstatic creează tensiune în obiect, generând o despicare a acestuia într-o latură fanică (ceea ce se arată) și alta criptică (ceea ce se ascunde). Această scindare epistemologică a obiectului îl va determina pe Blaga să vorbească de o cunoaștere de tip dogmatic.

Metoda dogmatică are un caracter antinomic în sensul că se află într-o stare de conflict cu logica. Contradicția dogmatică nu poate fi însă rezolvată decât prin scindarea unor termeni solidari. Acest lucru va fi numit de Blaga *transformarea unei antinomii* și va fi indentificat în *teoria cantoriană a mulțimilor* și mecanica cuantică.

Metodologia nicolesciană a transdisciplinarității, prin logica terțului inclus și nivelurile de realitate, are meritul de a confirma și nuanța concepția blagiană¹.

Pentru mine personal, dar și pentru ceilalți colegi, prorectori, membrii ai Senatului și profesori ai Universității „Lucian Blaga”, este o bucurie și o onoare să decernăm astăzi titlul de Dr. *Honoris causa* părintelui metodologiei transdisciplinare, cu atât mai mult cu cât unul dintre obiectivele majore ale Universității noastre este fundamentarea actului educațional pe principiile inter-, pluri-, dar mai ales ale transdisciplinarității.

Înlocuirea disciplinarității, viziune specifică învățământului clasic, cu paradigma educațională postmodernă, axată pe pluri-, inter- și mai ales pe transdisciplinaritate, face necesară familiarizarea cadrelor Universității “Lucian Blaga” din Sibiu cu conceptele acestei noi metodologii, un motiv în plus ca acest eveniment să marcheze începutul unor colaborări între membrii comunității noastre și Domnul Academician Basarab Nicolescu.

Doresc, ca în numele comunității academice a Universității “Lucian Blaga” din Sibiu și al meu personal să-l felicit pe Domnul Academician prof. univ. dr. Basarab NICOLESCU pentru primirea acestui înalt titlu și să îl asigur de întreaga noastră prețuire.

Prof. univ. dr. ing. Ioan BONDREA
Rectorul Universității ”Lucian Blaga” din Sibiu

² Vezi Vasile Chira, *Basarab Nicolescu si eonul transdisciplinar* (http://basarab-nicolescu.fr/Basarab_Nicolescu_70.php).